

TIÊU CHUẨN EITI 2016 VỀ QUẢN LÝ VÀ PHÂN BỐ NGUỒN THU TỪ HOẠT ĐỘNG KHAI KHOÁNG

PGS. TS. Nguyễn Thị Hoài Nga
 nguyenthihoinga@humg.edu.vn
 0904143711

NỘI DUNG

- Giới thiệu
- Tiêu chuẩn 4 EITI – 2016: Quản lý nguồn thu
- Tiêu chuẩn 5 EITI – 2016: Phân bổ nguồn thu
- Câu hỏi thảo luận

NGƯỜI TRÌNH BÀY

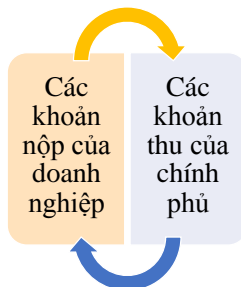
- PGS. TS. Nguyễn Thị Hoài Nga
- Giảng viên cao cấp, Khoa Kinh tế - Quản trị kinh doanh, Trường Đại học Mở - Địa chất
- 20 năm nghiên cứu lĩnh vực kinh tế mỏ và quản lý tài nguyên khoáng sản

nguyenthihoinga@humg.edu.vn

3

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016

- Tiêu chuẩn giới thiệu về quản lý nguồn thu
- Điều hòa các khoản công ty khai thác nộp cho chính quyền từ công nghiệp khai thác, EITI đề nghị đối chiếu đầy đủ các khoản nộp của doanh nghiệp và các khoản thu của chính phủ từ công nghiệp khai thác

nguyenthihoinga@humg.edu.vn

4

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

- Gồm các tiêu chuẩn thành phần:
  1. Công bố đầy đủ các khoản thuế và các khoản thu khác
  2. Khoản thu (có thể bằng hiện vật) khi bán cổ phần của nhà nước trong các doanh nghiệp nhà nước
  3. Cung cấp cơ sở hạn tầng và các thỏa thuận hàng đổi hàng
  4. Các khoản thu từ vận tải
  5. Các giao dịch của ngân hàng nhà nước
  6. Các khoản nộp ở địa phương
  7. Mức phân tách dữ liệu
  8. Tính kịp thời của dữ liệu
  9. Chất lượng dữ liệu

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.1 Công bố đầy đủ các khoản thuế và các khoản thu khác

- Trước khi báo cáo, các khoản thu (**đáng kể**) cần phải được (Hội đồng) **các bên liên quan** thống nhất
  - Đáng kể: các khoản nộp và các khoản thu được coi là đáng kể nếu việc thiếu hoặc sai thông tin về các khoản này có thể ảnh hưởng đáng kể đến tính toàn diện của Báo cáo EITI
  - Các bên liên quan: Công chúng, doanh nghiệp, cơ quan quản lý nhà nước, giám sát độc lập, tổ chức xã hội, truyền thông v.v...
- Trước khi báo cáo, các khoản thu (**đáng kể**) cần phải được các bên liên quan thống nhất

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.1 (tiếp)

- Các dòng thu sẽ đưa vào báo cáo:
  - Phần chia sản phẩm của chính phủ (ví dụ: dầu lãi)
  - Phần chia sản phẩm của doanh nghiệp nhà nước (dầu thu hồi chi phí, dầu lãi của doanh nghiệp nhà nước)
  - Thuế thu nhập doanh nghiệp
  - Thuế tài nguyên
  - Cổ tức
  - Hoa hồng (hoa hồng phát hiện, hoa hồng chữ kí)
  - Phí giấy phép, phí cho thuê, phí nhập cảnh và các loại phí khác khi cấp phép và/hoặc nhượng quyền (phí sử dụng tài liệu)
  - Mọi khoản nộp đáng kể và lợi ích đáng kể khác cho chính phủ

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.1 (tiếp)

- Mọi dòng thu hoặc lợi ích chỉ có thể được bỏ qua trong những trường hợp không thể áp dụng hoặc trong trường hợp Hội đồng các bên liên quan đồng ý rằng việc bỏ qua đó sẽ không ảnh hưởng đáng kể đến tính toàn diện của Báo cáo EITI
- Các quốc gia thực thi EITI phải cung cấp bản đối chiếu đầy đủ giữa các khoản thu của Chính phủ và các khoản nộp của doanh nghiệp, bao gồm các khoản nộp cho và từ các doanh nghiệp nhà nước tròn phạm vi đã thỏa thuận

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.1 (tiếp)

- Tất cả các doanh nghiệp nộp các khoản đáng kể cho chính phủ phải công bố toàn bộ các khoản thu trong phạm vi đã thỏa thuận. Pháp nhân chỉ có thể được miễn báo cáo nếu các khoản phải nộp và các khoản thu của họ được chứng minh là không đáng kể.
- Tất cả các cơ quan chính phủ có các khoản thu đáng kể phải công bố toàn bộ các khoản thu này theo phạm vi đã thỏa thuận

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.1 (tiếp)

- Tất cả các doanh nghiệp nộp các khoản đáng kể cho chính phủ phải công bố toàn bộ các khoản thu trong phạm vi đã thỏa thuận. Pháp nhân chỉ có thể được miễn báo cáo nếu các khoản phải nộp và các khoản thu của họ được chứng minh là không đáng kể.
- Tất cả các cơ quan chính phủ có các khoản thu đáng kể phải công bố toàn bộ các khoản thu này theo phạm vi đã thỏa thuận

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.1 (tiếp)

- Trừ khi có những rào cản thực tế đáng kể, chính phủ còn được yêu cầu phải cung cấp thông tin tổng hợp về tổng thu từ mỗi dòng thu đã thống nhất trong phạm vi Báo cáo EITI, bao gồm cả các nguồn thu thấp hơn ngưỡng đã thỏa thuận.

Nếu không có đủ dữ liệu, Quản trị viên độc lập cần dựa vào mọi dữ liệu và ước tính có liên quan từ các nguồn khác để cung cấp bản kê khai toàn diện về tổng thu của chính phủ

nguyenthihoinga@humg.edu.vn

11

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.2 Thu từ bán cổ phần của nhà nước hoặc các khoản thu bằng hiện vật khác

Trong trường hợp bán cổ phần của nhà nước hoặc các khoản thu bằng hiện vật đáng kể khác, chính phủ (bao gồm cả các doanh nghiệp nhà nước) được yêu cầu phải công bố khối lượng bán và các khoản thu nhận được. Các dữ liệu công bố phải được **phân tách** theo từng doanh nghiệp mua và đến mức tương ứng đối với các báo cáo các dòng nộp và dòng thu khác.

Báo cáo cũng có thể chia nhỏ dữ liệu công bố theo loại sản phẩm, giá cả, thị trường và lượng hàng bán. Nếu khả thi, Hội đồng các bên liên quan được khuyến khích giao cho Quản trị viên độc lập nhiệm vụ đối chiếu khối lượng bán và các khoản thu nhận được bằng cách đưa các công ty mua cùng tham gia vào quá trình báo cáo.

nguyenthihoinga@humg.edu.vn

12

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.3 Cung cấp cơ sở hạ tầng và các thỏa thuận hàng đổi hàng

Hội đồng các bên liên quan và Quản trị viên độc lập được yêu cầu phải xem xét liệu có bất kỳ thỏa thuận, hay nhóm thỏa thuận, liên quan đến việc cung cấp hàng hóa và dịch vụ (các khoản vay, tài trợ và các công trình cơ sở hạ tầng) nằm trong toàn bộ hoặc một phần trao đổi để lấy quyền thăm dò và sản xuất dầu mỏ, khí đốt hoặc khoáng sản hoặc việc phân phối các mặt hàng đó.

nguyenthihoinga@humg.edu.vn

13

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.3 (tiếp)

Năng lực của
Hội đồng các bên liên
quan và
Quản trị viên độc lập

- Các điều khoản của thỏa thuận và hợp đồng liên quan
- Các bên tham gia
- Các nguồn tài nguyên đã được nhà nước cam kết
- Giá trị của lợi ích (ví dụ cơ sở hạ tầng)
- Mức độ của thỏa thuận trong tương quan với các hợp đồng thông thường

nguyenthihoinga@humg.edu.vn

14

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.3 (tiếp)

Các thỏa thuận liên quan đến việc cung cấp hàng hóa dịch vụ là quan trọng

- Hội đồng các bên liên quan và Quản trị viên độc lập đảm bảo rằng báo cáo EITI đề cập chi tiết và minh bạch đến các thỏa thuận này như trong các công bố và đối chiếu về các khoản chi trả và thu khác

Không đối chiếu được các giao dịch quan trọng

- Hội đồng các bên liên quan thống nhất cách tiếp cận cho phép đưa vào Báo cáo EITI thông tin mà các bên ký kết thỏa thuận đơn phương công bố

nguyenthihoinga@humg.edu.vn

15

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.4 Các khoản thu từ vận tải

Trong trường hợp các khoản thu từ việc vận chuyển dầu, khí và khoáng sản là đáng kể, chính phủ và các doanh nghiệp nhà nước cần công bố các khoản thu này.

Dữ liệu công bố phải được **phân tách** đến mức tương ứng như trong báo cáo các khoản nộp và các khoản thu khác.

nguyenthihoinga@humg.edu.vn

16

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.4 (tiếp)

Các quốc gia thực thi có thể công bố

- Mô tả về các thỏa thuận vận tải:
  - Sản phẩm
  - (Các) tuyến đường vận chuyển
  - Các doanh nghiệp và các cơ quan chính phủ có liên quan (bao gồm cả doanh nghiệp nhà nước) tham gia vào hoạt động vận tải

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.4 (tiếp)

Các quốc gia thực thi có thể công bố

- Định nghĩa về các loại thuế vận chuyển, thuế và các khoản thu khác có liên quan và các phương pháp được sử dụng để tính toán
- Công khai các mức thuế suất và khối lượng hàng hóa vận chuyển
- Công khai các khoản thu của các cơ quan chính phủ và doanh nghiệp nhà nước liên quan đến vận chuyển dầu, khí và khoáng sản
- Nếu có thể, Hội đồng các bên liên quan được khuyến khích giao nhiệm vụ cho Quản trị viên độc lập đối chiếu các khoản chi trả và các khoản thu quan trọng đáng kể liên quan đến vận chuyển dầu, khí và khoáng sản

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.5 Các giao dịch liên quan đến doanh nghiệp nhà nước

Báo cáo đề cập một cách toàn diện đến:

- Vai trò của các doanh nghiệp nhà nước
- Các khoản nộp đáng kể cho doanh nghiệp nhà nước hoạt động trong lĩnh vực dầu mỏ, khí đốt, khai khoáng
- Các giao dịch chuyển khoản giữa doanh nghiệp nhà nước và các cơ quan chính phủ khác

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.6 Các khoản nộp ở địa phương

Xác định liệu các khoản nộp trực tiếp từ các doanh nghiệp cho các cơ quan chính phủ ở địa phương có đáng kể hay không (trong phạm vi các dòng lợi ích đã thông nhất)

- *Nếu các khoản nộp là đáng kể*

Hội đồng các bên liên quan đảm bảo rằng các khoản nộp của công ty cho các cơ quan nhà nước ở địa phương và chứng từ của các khoản chi trả này được công khai và đối chiếu trong báo cáo EITI

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.7 Mức phân tách dữ liệu

- Hội đồng các bên liên quan được yêu cầu phải thống nhất mức độ phân tách các dữ liệu khi công bố
- Yêu cầu trình bày dữ liệu EITI theo từng doanh nghiệp, cơ quan chính phủ và dòng thu
- Báo cáo ở cấp độ dự án được yêu cầu để đảm bảo tính nhất quán với các quy định của Ủy ban chứng khoán và hối đoái Mỹ cũng như các yêu cầu của Ủy ban Châu Âu sắp được ban hành

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.8 Tính kịp thời của dữ liệu

- Các quốc gia thực thi EITI được yêu cầu lập Báo cáo EITI đầu tiên của mình trong vòng 18 tháng kể từ khi được công nhận là ứng viên EITI. Sau đó, các quốc gia được kì vọng sẽ làm Báo cáo EITI thường niên.

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.8 (tiếp)

- Các quốc gia thực thi EITI phải công bố dữ liệu **không cũ hơn quá hai kỳ kế toán**. Ví dụ báo cáo EITI xuất bản vào năm dương lịch/năm tài chính 2018 phải sử dụng các dữ liệu không cũ hơn các dữ liệu của năm theo lịch/năm tài chính 2016. Hội đồng các bên liên quan được khuyến khích tìm các cơ hội công bố dữ liệu sớm nhất có thể (trực tuyến, xuất bản dữ liệu EITI bổ sung cập nhật hơn so với kỳ kế toán của bộ dữ liệu nguồn thu EITI)
- Trong trường hợp báo cáo EITI bị chậm đáng kể, Hội đồng các bên liên quan cần đảm bảo các Báo cáo EITI được công bố giữa các kỳ báo cáo để đáp ứng yêu cầu báo cáo hàng năm

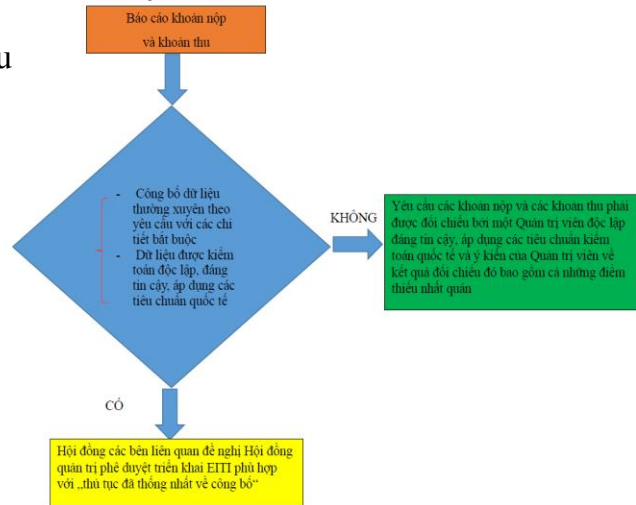
TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.8 (tiếp)

- Hội đồng các bên liên quan được yêu cầu phải thống nhất về kỳ kế toán của Báo cáo EITI

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.9 Chất lượng và đảm bảo dữ liệu

nguyenthihoinga@humg.edu.vn

25

TIÊU CHUẨN 4 – EITI 2016 – QUẢN LÝ NGUỒN THU

4.9 (tiếp)

Yêu cầu đối với Quản trị viên:

- Việc đối chiếu các khoản nộp của doanh nghiệp và các khoản thu của chính phủ phải được thực hiện bởi một Quản trị viên độc lập áp dụng các tiêu chuẩn quốc tế chuyên nghiệp
- Quản trị viên độc lập phải được Hội đồng các bên liên quan đánh giá là đáng tin cậy, trung thực và có chuyên môn kỹ thuật. Hội đồng các bên liên quan cần phê chuẩn việc bổ nhiệm Quản trị viên độc lập
- Hội đồng các bên liên quan và Quản trị viên độc lập được yêu cầu thống nhất Điều khoản Tham chiếu cho Báo cáo EITI dựa trên Điều khoản Tham chiếu chuẩn và „thủ tục đã thống nhất cho các Báo cáo EITI“ được Hội đồng Quản trị EITI thông qua *(Nếu Hội đồng các bên liên quan muốn điều chỉnh hoặc làm khác so với thủ tục thì cần phải có sự đồng ý trước của Hội đồng Quản trị EITI)*

nguyenthihoinga@humg.edu.vn

26

TIÊU CHUẨN 5 – EITI 2016 – PHÂN BỐ NGUỒN THU

EITI yêu cầu công bố thông tin liên quan tới phân bổ nguồn thu, giúp các bên liên quan hiểu cách thức các khoản thu được đưa vào ngân sách quốc gia và cả ngân sách địa phương ở một số trường hợp.

Các yêu cầu của EITI liên quan tới phân bổ nguồn thu bao gồm:

- Phân bổ các khoản thu
- Giao dịch với địa phương
- Quản lý nguồn thu và các chi phí

nguyenthihoinga@humg.edu.vn

27

TIÊU CHUẨN 5 – EITI 2016 – PHÂN BỐ NGUỒN THU

5.1 Phân bổ các khoản thu từ ngành công nghiệp khai thác

nguyenthihoinga@humg.edu.vn

28

TIÊU CHUẨN 5 – EITI 2016 – PHÂN BỐ NGUỒN THU

5.2 Giao dịch với địa phương

- Trong trường hợp các giao dịch giữa chính quyền trung ương và chính quyền địa phương có liên quan đến các khoản thu từ ngành công nghiệp khai thác và được quy định trong hiến pháp, luật hoặc cơ chế phân chia nguồn thu khác, Hội đồng các bên liên quan được yêu cầu phải đảm bảo các giao dịch đáng kể được công bố
- Các quốc gia thực thi EITI phải công bố công thức phân chia nguồn thu (nếu có) cũng như mọi sai lệch giữa số tiền được tính theo công thức phân chia nguồn thu có liên quan và số tiền thực tế đã được chuyển giữa chính quyền trung ương và chính quyền địa phương
- Trong trường hợp có những rào cản từ hiến pháp hoặc các rào cản thực tế quan trọng đối với sự tham gia của chính quyền địa phương, Hội đồng các bên liên quan có thể tính tới việc thực hiện có điều chỉnh

TIÊU CHUẨN 5 – EITI 2016 – PHÂN BỐ NGUỒN THU

5.2 (tiếp)

- Hội đồng các bên liên quan được khuyến khích đối chiếu các khoản giao dịch giữa chính quyền trung ương và chính quyền địa phương
- Hội đồng các bên liên quan được khuyến khích đảm bảo bất kỳ giao dịch tự phát hay đặc biệt đáng kể nào cũng đều được công bố và được đối chiếu nếu khả thi

TIÊU CHUẨN 5 – EITI 2016 – PHÂN BỐ NGUỒN THU

5.3 Quản lý nguồn thu và chi phí

Hội đồng các bên liên quan được khuyến khích công bố thêm thông tin về việc quản lý nguồn thu và chi phí, bao gồm:

- Mô tả mọi khoản thu từ ngành công nghiệp khai thác được dành cho các chương trình hoặc các vùng địa lý cụ thể. Trong đó cần bao gồm mô tả các phương pháp để đảm bảo trách nhiệm giải trình và hiệu quả sử dụng
- Mô tả ngân sách quốc gia, các quy trình kiểm toán và đường dẫn tới các thông tin công khai về việc lập dự thảo ngân sách, các chi phí và các báo cáo kiểm toán

TIÊU CHUẨN 5 – EITI 2016 – PHÂN BỐ NGUỒN THU

5.3 (tiếp)

- Thông tin kịp thời từ chính phủ có khả năng tăng hiểu biết của công chúng và thúc đẩy các thảo luận công khai về các vấn đề bền vững nguồn thu và mức độ phụ thuộc tài nguyên. Trong đó có thể bao gồm những dự báo liên quan tới việc sản xuất dự kiến, giá hàng hóa và các dự báo nguồn thu từ ngành công nghiệp khai thác, tỷ lệ các khoản thu tài chính tương lai dự kiến đến từ lĩnh vực khai thác những năm sắp tới trong chu trình ngân sách

XIN TRÂN TRỌNG CẢM ƠN

nguyenthihoinga@hmg.edu.vn

33